

Barszcz Sosnowskiego

Jakie uprawnienia ma gmina w zakresie zwalczania barszczu Sosnowskiego z nieruchomości prywatnych? Skąd pozyskiwać dofinansowania na usuwanie rośliny? Jakie są metody usuwania barszczu Sosnowskiego? Procedura krok po kroku — rozpoznanie, usuwanie, ewidencjonowanie, utylizacja

Wideoszkolenie PCC Poland przeznaczone dla pracowników wydziału ochrony środowiska w urzędach miast i gmin, osób zajmujących się problemem barszczu Sosnowskiego na terenie gminy/miasta

Jakie działania musi podjąć gmina, aby ograniczyć przenikanie IGO do środowiska?

Uzyskają Państwo gotowe procedury do walki z barszczem Sosnowskiego, wzór edytowalnego Excela, który ułatwi Państwu ewidencję występowania rośliny na terenie gminy oraz prowadzonych w kierunku jej usunięcia działań. Praktyk wyjaśni obowiązki gminy dotyczące usuwania barszczu Sosnowskiego, a także omówi oraz udostępni Państwu skuteczne narzędzia do egzekwowania usunięcia go np. z prywatnej działki. Prowadzący podzieli się również z Państwem swoją wiedzą odnośnie możliwości pozyskiwania funduszy na usuwanie barszczu Sosnowskiego z różnych terenów gminy.

W programie m.in.:

- Czy urząd ma obowiązek usuwać barszcz Sosnowskiego na terenie całej gminy?
- Z jakich programów dofinansowań może skorzystać urząd w celu zdobycia środków na walkę z barszczem Sosnowskiego?
- Kto ma obowiązek usunąć trującą roślinę, która rośnie na działce prywatnej- urząd czy osoba fizyczna?
- Jak wygląda barszcz Sosnowskiego i jakie są jego cechy charakterystyczne, jak go rozpoznać?
- Jak wygląda cała procedura od momentu zgłoszenia aż po usunięcie rośliny?
- Czym kierować się podczas wyboru firmy zewnętrznej, która zajmuje się usuwaniem barszczu Sosnowskiego?
- Jakie metody są najskuteczniejsze w walce z barszczem Sosnowskiego?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór decyzji o zwolnieniu z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych przez właściciela oraz decyzji odmownej w tej samej sprawie
- Wzór zgłoszenia/pisma o miejscu występowania barszczu do właściciela nieruchomości
- Wzór zgłoszenia/pisma do właściciela nieruchomości o konieczności usunięcia rośliny
- Umowa gospodarowania terenami zielonymi należącymi do gminy - zapisy związane z utrzymywaniem nieruchomości w stanie wolnym od barszczu Sosnowskiego
- Wzór zgłoszenia lokalizacji barszczu Sosnowskiego dla mieszkańca gminy
- Wzór pisma o wykoszenie działki
- Wzór decyzji o prawie wstępu na teren nieruchomości
- Wzór decyzji o zwolnieniu z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych
- Wzór decyzji o nie zwolnieniu z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych

Szczegółowy program szkolenia:

Pytania uczestników, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniego szkolenia:

- Jeżeli nie zgłosimy do RDOŚ występowania IGO na działce, to czy nie możemy wysłać pisma do właściciela o podjęcie działań zaradczych?
- Gdzie można sprawdzić, czy dana działka jest wpisana do rejestru?
- Czy po usunięciu barszczu ze swojej działki właściciel nieruchomości może wystąpić o zwrot kosztów?
- Jaki termin wskazać właścicielowi działki na przeprowadzenie działań zaradczych?
- Czy w przypadku odmowy przeprowadzenia działań zaradczych wystarczy powołać się na jedną przesłankę? Czy muszą być spełnione wszystkie łącznie?
- Gmina wydaje decyzję na zwolnienie właściciela działki z konieczności działań zaradczych. Jak to się ma w kontekście dyscypliny finansowej? Czy podczas kontroli RIO nie zarzuci gminie, że wydaje środki finansowe niezgodnie z prawem?
- Jeśli nie korzystamy z dofinansowania zewnętrznego na usuwanie barszczu, to czy musi być uchwała rady miasta przyjmująca program usuwania barszczu?
- Gmina wydaje decyzję na zwolnienie właściciela działki z konieczności działań zaradczych. Czy gmina wykonuje działania zaradcze za właściciela nieruchomości? Co z ewentualnymi kosztami?
- Jeżeli nie mamy zgłoszeń do RDOŚ, a tym samym działań zaradczych, to czy składamy taki raport?
- Składamy wniosek o dofinansowanie do RDOŚ. We wniosku są działki z inwentaryzacji. Czy trzeba je dodatkowo zgłosić?
- Czy po otrzymaniu zgłoszenia pracownik gminy powinien w terenie zweryfikować występowanie barszczu Sosnowskiego, zanim prześle zgłoszenie do RDOŚ?
- Czy każdy właściciel, u którego na nieruchomości rośnie barszcz Sosnowskiego powinien zgłosić fakt wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta?
- Od którego roku jest obowiązek przekazywania sprawozdania do 30 stycznia?
- Jeżeli właściciel nie złoży raportu do wójta z przeprowadzonych działań, to czy urzędnik ma obowiązek iść w teren i sprawdzić osobiście, sporządzić notatkę, zdjęcia, dokumentację przyjąć i na tej podstawie zgłosić do RDOŚ?

1. Uprawnienia gminy w zakresie usuwania barszczu Sosnowskiego

- Czego dotyczą zmiany w ustawie o gatunkach obcych i co zmieniło rozporządzenie z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych?
- Jak zmiany wpływają na zwalczanie barszczu Sosnowskiego oraz innych gatunków inwazyjnych?
- Czy barszcz Sosnowskiego to roślina uznana za zwalczaną z urzędu?
- Czy urząd powinien wpisać obowiązki dot. zwalczania barszczu Sosnowskiego w regulamin organizacyjny urzędu?
- Gdzie można sprawdzić rejestr IGO?
- Jak postępujemy w przypadku, gdy obecność gatunku obcego na działce prywatnej stwierdzi urzędnik? Kto składa zgłoszenie?
- Z jaką ustawą pracować? Z jakich przepisów prawa korzystać?
- Czy można kierować pytania do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska odnośnie barszczu Sosnowskiego?
- Czy przez uchwałę rady gminy można wprowadzić obowiązek zwalczania barszczu Sosnowskiego?
- Czy można wezwać właściciela działki do usunięcia barszczu z jej terenu, powołując się na utrzymanie czystości i porządku na własnym terenie?

- Jakie decyzje wydają organy nadzorujące (Dyrekcja Ochrony Środowiska/Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska) i sądy administracyjne odnośnie uchwał rady gminy dot. zwalczania barszczu Sosnowskiego?
- Jakie działania należy podjąć, aby ograniczyć niebezpieczeństwo przenikania IGO do środowiska? Czy przepisy wymagają konkretnych działań od gminy?
- Jaka komórka organizacyjna w urzędach najczęściej zajmuje się sprawami występowania IGO, np. barszczu Sosnowskiego?
- Kto może pomóc w rozpoznaniu gatunku obcego?
- Co, jeżeli zgłosimy do RDOŚ wystąpienie IGO na terenie gminy, a nie mamy pewności, że to roślina zaliczana do IGO? Czy RDOŚ sprawdza w terenie występowanie zgłoszonych IGO?
- Jak wygląda procedura w przypadku zgłoszenia barszczu do urzędu przez osobę fizyczną, urząd wykonuje zwalczanie, żeby ominąć długą procedurę?
- Jak przebiega procedura, gdy barszcz Sosnowskiego rośnie na terenie miasta?
- Kto sprawdza w terenie i potwierdza stanowisko barszczu, a następnie kto potwierdza likwidację? Oczywiście jeśli całe postępowanie odbywa się zgodnie z procedurą

2. Pozyskiwanie dofinansowań na zwalczanie barszczu Sosnowskiego

- Z jakich programów dofinansowań na walkę z barszczem Sosnowskiego może skorzystać urząd?
- Jakie są programy dofinansowań na usuwanie barszczu Sosnowskiego?
- Skąd i gdzie pozyskiwać informację o dofinansowaniach na walkę z barszczem Sosnowskiego?
- W jakich terminach należy składać wnioski na dofinansowanie z WFOŚiGW?
- W jakiej formie należy składać wnioski na dofinansowanie z WFOŚiGW?
- Jakie są szczegółowe zasady i warunki udzielenia dofinansowania z WFOŚiGW?
- Jakie kryteria należy spełnić, aby dostać dofinansowanie z WFOŚiGW?
- Jak zgłosić się do programów z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej? Formularz zgłoszeniowy, wymagane dokumenty
- Czy dofinansowania z programu obejmują tylko działki gminne?
- Jeśli do tej pory barszcz rosnący na działce prywatnej był zwalczany przez gminę z dofinansowaniem WFOŚ, to czy ta osoba musi w roku przyszłym złożyć zgłoszenie, jeśli barszcz pojawi się ponownie?
- Jaki wydział powinien pozyskiwać dofinansowania do usuwania barszczu?

3. Finansowanie usuwania barszczu Sosnowskiego z budżetu gminy

- Finansowanie usuwania barszczu Sosnowskiego z gruntów należących:
  - do gminy
  - do Skarbu Państwa
  - do osoby fizycznej
  - do osoby prawnej
  - z terenów kolejowych (trudno dostępnych)
  - z dróg krajowych
  - z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym w pasie drogowym
- Ile mogą wynosić koszty usuwania barszczu i co się na nie składa?
- Co można doradzić osobie fizycznej i prawnej, która musi usunąć barszcz Sosnowskiego na własny koszt? Czy są dofinansowania dla takich osób?
- Czy urząd może przeznaczyć fundusze z budżetu gminy na zwalczanie rośliny? Np. rolnik ubiega się o dofinansowanie na zwalczanie barszczu z urzędu? Czy i jak należy kontrolować takie dofinansowania?

- W gminie rośnie barszcz na terenie Wód Polskich, o czym Wody Polskie zostały poinformowane pisemnie. Czy teraz to one są odpowiedzialne za likwidację barszczu na swoim terenie?
- W jakich przypadkach należy usuwać barszcz z funduszy gminy?
- Czy urząd może dofinansować osoby prywatne w związku z usuwaniem barszczu Sosnowskiego? Czy i jak należy kontrolować takie dofinansowania?
- Czy i w jakich przypadkach gmina może finansować środki zaradcze?
- Czy składamy raport, gdy nie było zgłoszeń i środków zaradczych?
- W jaki sposób można wymierzyć czas wydania decyzji i złożenia wniosku na pozyskanie środków?

4. Rozpoznanie barszczu Sosnowskiego - budowa

- Jaka jest różnica pomiędzy młodym barszczem zwyczajnym a barszczami inwazyjnymi? Czy podejście do tej rośliny grozi poparzeniem?
- Czy gdyby osoby fizyczne systematycznie kosiły swoje nieruchomości, zapobiegłyby rozprzestrzenianiu się barszczu? Czyli talerzowanie daje efekt?
- Jak wygląda barszcz Sosnowskiego?
  - kwiatostan
  - łodyga
  - liście owoce/nasiona
  - korzenie
- Jakich cech i czego szukać, aby poprawnie rozpoznać barszcz Sosnowskiego?
- Gdzie rośnie barszcz Sosnowskiego?
- W jakich terminach rośnie barszcz Sosnowskiego?
- Jak wyglądają młode rośliny barszczu Sosnowskiego?
- Jak wyglądają roślina po odrośnięciu (w fazie wzrostu)?
- Z jakimi innymi gatunkami roślin można pomylić barszcz Sosnowskiego – różnice
- Jak rozpoznać prawidłowo barszcz Sosnowskiego? Jakich konkretnych wytycznych należy się trzymać przy rozpoznaniu barszczu?
- Jak barszcz Sosnowskiego działa na człowieka oraz zwierzęta?
- Czy zostały wprowadzone zmiany w prawie regulujące rozpoznanie i klasyfikacje barszczu Sosnowskiego?
- Jak rozpoznać gatunki inwazyjne po zmianach z 2021 w klasyfikacji gatunków inwazyjnych?

5. Rozpoznanie barszczu Sosnowskiego - procedury

- Jak ma przebiegać identyfikacja barszczu Sosnowskiego?
  - Odebranie zgłoszenia
  - Zlokalizowanie rośliny przez urząd
  - Rozpoznanie rośliny oraz miejsca
  - Spisanie notatki z wyjazdu
  - Zabezpieczenia podczas rozpoznania
  - Skorzystanie z ekspertyzy profesjonalisty
- Czy powyższe procedury powinny być zawarte w planie zarządzania kryzysowego lub innym dokumencie?
- Czy zgłoszenie możliwości występowania barszczu Sosnowskiego powinno się odbywać poprzez formularz, telefonicznie lub odpowiednim wzorem zgłoszenia?
- Ile osób powinno uczestniczyć podczas takiego rozpoznania?
- Czy po zgłoszeniu lokalizacji rośliny można skorzystać z ekspertyzy profesjonalisty, który rozpozna

gatunek rośliny?

- Czy Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa może pomóc w rozpoznaniu barszczu?
- Czy należy sporządzić notatkę służbową po negatywnym/pozytywnym rozpoznaniu rośliny? Co powinno znaleźć się w takiej notatce?
- Czy pracownik urzędu, który źle rozpozna barszcz, może mieć problemy, jeżeli ktoś dostanie poparzeń itp.?
- W jaki sposób obliczać powierzchnię, na której występuje barszcz, jeśli na działce o powierzchni 1 ha występuje kilka sztuk?
- Czy zawsze jest potrzebna opinia o konieczności usunięcia barszczu?

6. Usuwanie barszczu Sosnowskiego przez firmę zewnętrzną lub jednostkę podlegającą gminie

- Czy straż pożarna/ straż miejska lub inna jednostka organizacyjna podległa urzędowi może usuwać barszcz Sosnowskiego?
- Czy muszą mieć specjalne przeszkolenie do usuwania barszczu Sosnowskiego?
- W co powinny być wyposażone osoby, które usuwają barszcz Sosnowskiego? Jakie zabezpieczenia stosować przy usuwaniu?
- Lepiej utworzyć gminną jednostkę, która będzie usuwać barszcz czy wynająć firmę zewnętrzną? Co bardziej opłaca się dla gminy?
- Jakie wymagania musi spełniać firma zewnętrzna, która zajmie się barszczem Sosnowskiego?
- Czym kierować się podczas wyboru firmy zewnętrznej, która zajmuje się usuwaniem barszczu Sosnowskiego?
- Czy wybór firmy zewnętrznej powinien odbywać się na drodze przetargu? Procedury zamówień publicznych dot. wyboru firmy zewnętrznej.
- Kto jeszcze może pomóc gminie w usuwaniu barszczu Sosnowskiego?
- Czy barszcz musi być zwalczany przez specjalistyczną firmę?

7. Wdrożenie procedur walki z barszczem Sosnowskiego w gminie

- Jakie działania należy podjąć aby zaprzestanie rozszerzania się barszczu?
- Czy procedury związane z walką z barszczem Sosnowskiego powinny zostać zawarte w planie zarządzania kryzysowego lub innym dokumencie?
- Procedury walki z barszczem Sosnowskiego - od zlokalizowania, likwidacji, monitorowania terenów po pojedyncze zwalczanie rośliny
- Czy gminy w których nie ma barszczu Sosnowskiego muszą realizować jakieś zadania w związku z barszczem Sosnowskiego?
- Co powinien wiedzieć każdy wydział ochrony środowiska (lub inny, który zajmuje się barszczem Sosnowskiego) w związku ze zwalczaniem rośliny?
- Czy urząd powinien mieć opracowane procedury "walki z barszczem Sosnowskiego" nawet jeżeli nie miał nigdy zgłoszenia występowania rośliny?
- Czy zostały wprowadzone zmiany w prawie regulujące usuwanie barszczu Sosnowskiego? Jakie są to zmiany? Czego dotyczą?

8. Przekazywanie zgłoszeń do innych jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego

- Jeśli ktoś zgłasza telefonicznie urzędnikowi, że na terenie działki należącej do miasta, ogólnodostępnej, jest barszcz Sosnowskiego, to jakie działania należy podjąć od razu, zgodnie z prawem? Czy należy zabezpieczyć teren i wynająć jak najszybciej firmę, która zlikwiduje barszcz, czy zgłosić do RDOŚ i czekać? Czy teren należy zabezpieczyć? Jak to zrobić?

- Gdzie należy zgłaszać występowanie rośliny?
- Sporządzenie informacji do urzędu wojewódzkiego - co powinien zawierać taki dokument?
- Czy należy podać powierzchnię, którą obejmuje barszcz? Jakie inne informacje tam zamieszczać?
- Jakie procedury należy uruchomić w momencie założenia występowania barszczu? Jaka dokumentacja jest potrzebna? Jak należy ją prowadzić? Jakie organy należy powiadomić?
- W jakiej formie należy zgłaszać zawiadomienie o występowaniu barszczu Sosnowskiego na terenie gminy?

9. Metody usuwania barszczu Sosnowskiego

- Jakie są skuteczne metody usuwania barszczu Sosnowskiego?
- Jaka metoda usuwania barszczu Sosnowskiego jest najlepsza - mechaniczna, chemiczna lub inna? Kiedy zacząć stosować pierwsze zabiegi? Czy działania (usuwanie rośliny) rozpocząć w chwili zgłoszenia jej występowania? Czy działania powinny się rozpocząć np. przed wykształceniem się nasion?
- Czy wybór metody usuwania barszczu Sosnowskiego jest uzależniony od fazy wzrostu rośliny?
- Jakie preparaty chemiczne i sprzęt do usuwania barszczu Sosnowskiego są najbardziej skuteczne?
- Czy sam roundup wystarczy do usunięcia barszczu Sosnowskiego?
- Czy należy łączyć ze sobą środki chemiczne lub mechaniczne metody usuwania barszczu Sosnowskiego?
- Czy nie usunięcie korzenia skutkuje pojawieniem się barszczu Sosnowskiego w tym samym miejscu za rok?
- Co zrobić z barszczem, który zostanie wykopany z ziemi? Co należy z nim zrobić, aby nie zagrażał ludziom i zwierzętom?
- Do jakiej głębokości wykopać korzeń?
- Co robić jeśli co roku w tych samych miejscach pojawia się barszcz Sosnowskiego pomimo usunięcia go? Co może wpływać na to, że problem powraca?
- Czy wykaszanie barszczu razem z koszeniem traw to dobry sposób na walkę z barszczem Sosnowskiego?

10. Zlokalizowanie barszczu Sosnowskiego na terenie prywatnym - działania ze strony gminy

- Jakie powinny być działania urzędu, w przypadku, kiedy mieszkaniec gminy zgłasza możliwość występowania barszczu Sosnowskiego na terenie nienależącym do gminy?
- Po odebraniu takiego zgłoszenia przez gminę, kto powinien przeprowadzić rozpoznanie rośliny?
- Czy urząd ma niezwłocznie powiadomić właściciela o możliwości występowania barszczu Sosnowskiego na terenie należącym do niego?
- Po pozytywnym rozpoznaniu barszczu Sosnowskiego na terenie prywatnym, to gmina powinna usunąć roślinę?
- Jeżeli urząd usuwa barszcz Sosnowskiego z terenów prywatnych, to powinien otrzymać pozwolenie od właściciela?
- Kto jest odpowiedzialny za usunięcie roślin z działki prywatnej- gmina czy osoba fizyczna?
- Jeśli barszcz zostanie zgłoszony przez sąsiada, nie właściciela danej nieruchomości, to czy do uzupełnienia zgłoszenia również wzywamy tego sąsiada?
- W jakim akcie prawa miejscowego można umieścić przepis o tym, że to właściciele nieruchomości prywatnych mają obowiązek finansowania i usunięcia rośliny?
- Jakie zapisy w prawie miejscowym powinny się znaleźć, aby nakazać mieszkańcom utrzymanie nieruchomości w stanie wolnym od barszczu Sosnowskiego?

- Jak przekazać informacje mieszkańcowi, na którego polu znajduje się barszcz Sosnowskiego, że jego obowiązkiem jest jego usunięcie?
- Na jakie akty prawa można powoływać się, aby wyegzekwować usunięcie rośliny przez właścicieli nieruchomości prywatnych? Jakie przepisy prawne regulują obowiązek usuwania barszczu Sosnowskiego na terenie prywatnym przez mieszkańca?
- W jaki sposób przymusić mieszkańca do usuwania barszczu, w przypadku, gdy właściciel miejsca gdzie występuje barszcz jest przeciwny?
- Kiedy zgłaszamy stanowiska barszczu do RDOŚ? Czy oczekując na odpowiedź informujemy właściciela działki o konieczności pozbycia się rośliny?
- Jaki termin wyznaczamy właścicielowi na pozbycie się rośliny? Czy są jakieś sztywne terminy?
- Jak złożyć wniosek o zwolnieniu z działań?
- Jak postąpić w sytuacji, gdy jest brak kontaktu z właścicielem? Czy możemy wejść na teren w celu utylizacji?
- Kiedy dajemy decyzję o działaniach? Po roku, gdy brak działań?
- Jak rozumieć pojęcie „zagrożenia”? Np. na działce prywatnej, zachwaszczonej, wśród innej zabudowy jednorodzinnej rośnie barszcz? Czy możemy uznać to za zagrożenie zdrowia?
- Kiedy wydajemy decyzję o działaniach zaradczych na właściciela nieruchomości?
- Czy gmina może wejść na teren prywatny (działka zamieszkała) w celu usunięcia trującej rośliny?
- Kto ma obowiązek usuwać barszcz Sosnowskiego z poniższych terenów? Jakie zgody/dokumenty powinien otrzymać urząd w powyższych przypadkach:
  - Do Skarbu Państwa
  - z terenów kolejowych (trudno dostępnych)
  - z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym
- Jak należy postąpić w przypadku, gdy barszcz rośnie na terenie prywatnym natomiast właściciel:
  - nie chce usunąć barszczu
  - przebywa poza granicami kraju
  - jest nie znany
  - jest nieuchwytny, nie ma z nim kontaktu

11. Zlokalizowanie barszczu Sosnowskiego na terenie obojętnym ochroną przyrody- działania ze strony gminy

- Jak usuwać barszcz Sosnowskiego z terenów Natura 2000? Czy można stosować opryski chemiczne na takich terenach?
- Czy parki narodowe, krajobrazowe, obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, pomniki przyrody to miejsca, w których niedozwolone jest stosowanie oprysków chemicznych?

12. Utylizacja barszczu Sosnowskiego

- Jak utylizować barszcz Sosnowskiego?
- Jak należy zabezpieczyć taką roślinę, aby również utylizacja przebiegała w sposób bezpieczny?
- Jak postępować z masą zieloną po koszeniu roślin przy znacznych ilościach np. 10 ha?
- Kto sprawdza likwidację barszczu?

13. Sporządzenie notatki po usunięciu barszczu Sosnowskiego

- Co powinien zawierać protokół po usunięciu barszczu Sosnowskiego? Jak prawidłowo sporządzić taki protokół?
- Czy do protokołu po usunięciu rośliny należy załączyć dokumentację fotograficzną?

- Co powinien zawierać protokół po usunięciu rośliny przez firmę zewnętrzną? Czy taki protokół powinna sporządzić firma zewnętrzna, która usuwała roślinę?
- Czy protokół powinien być spisany również przez pracownika urzędu?

14. Ewidencja i inwentaryzacja barszczu Sosnowskiego w gminie

- Czy należy ewidencjonować każdy przypadek zgłoszenia?
- Jak dane zawrzeć w takiej ewidencji? Jak może wyglądać taka ewidencja, aby mieć łatwy dostęp do informacji dot. Barszczu Sosnowskiego w gminie?
- Czy należy ewidencjonować każde zgłoszenie, usunięcie, utylizację z podziałem na właściciela działki?
- Jeśli gmina ma informację dotyczącą barszczu z lat poprzednich, to czy powinna przekazać ją do RDOŚ, czy tylko tę z bieżących lat?
- Czy prowadzenie takiej ewidencji może pomóc w uzyskaniu dofinansowania z różnych programów?
- Czy należy sporządzać mapki z miejscami, gdzie występował barszcz Sosnowskiego?
- W jaki sposób monitorować tereny, z których został usunięty barszcz Sosnowskiego?
- Czy należy spisać protokół pokontrolny z miejsc w których występował barszcz Sosnowskiego?
- Co ile kontrolować miejsca, w których zlokalizowana została roślina?

15. Informowanie mieszkańców gminy o problemie

- Czy należy informować mieszkańców o miejscu zlokalizowania takiej rośliny? W jaki sposób to robić?
- Jaką informację o barszczu Sosnowskiego należy przekazać mieszkańcom?
- Jakie bezpieczne domowe sposoby można polecić mieszkańcom, na których działce występuje barszcz Sosnowskiego?

16. Spadkobiercy działek na których występuje barszcz- jakie działania podjąć?

- Jak zidentyfikować spadkobiercę działki na której występuje barszcz, gdy jest on nie znany?
- Czy gmina może usunąć barszcz na terenie działki, która jest spadkiem a spadkobierca jest nieznany?
- Czy gmina może wymagać zwrotu kosztów usuwania barszczu, jeśli właściciel zostanie zidentyfikowany?
- Kogo należy powołać do usuwania barszczu na działce, która jest spadkiem rozdzielonym na kilka osób?

17. Niezagospodarowane działki budowlane i rolne - jak urząd może reagować na skargi sąsiadów, kiedy chwasty i krzewy przechodzą na działki obok?

- Jak urząd może reagować kiedy dostaje zgłoszenie od sąsiada o tym, że działka obok jest niezagospodarowana, drzewa i krzewy przechodzą na inne działki? Jak urząd może wpłynąć na właściciela?
- Usuwanie chwastów i wykaszanie trawy - działki budowlane zarośnięte chwastami i trawą, właściciel nie kosi ich a chwasty i trawa przechodzą na działki sąsiadów - w jaki sposób przymusić taką osobę do skoszenia działki? Na jakie przepisy prawne się powołać?
- Jakie są procedury, jeżeli urząd zgłasza sprawę na policję, jako zagrożenie pożarowe? Ile trwa taka procedura?
- Czy trzeba pojechać na miejsce i ocenić zgłoszenie od sąsiadów, którzy się skarżą?
- Jak wygląda usuwanie chwastów i trawy na gruntach rolnych? Czy w tym przypadku można powołać się na przepisy prawne, aby rolnik wykosił taki teren?

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną